

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/37/2025
Identifikačné číslo spisu:	1318201807
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1318201807.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava-mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava-mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému Y.K. F., narodenému X. G. XXXX, G. Z., X. XXXX/XX, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Marián Kurhajec, s. r. o., Bratislava, Bajkalská 13, IČO: 36 860 662, o zaplatenie 59 151,33 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-16Csp/15/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2024 sp. zn. 2CoCsp/17/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 16Csp/15/2018-369 z 28. marca 2023 zastavil konanie v časti istiny 24 110,84 eura; vo zvyšnej časti žalobu v celom rozsahu zamietol; žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 261 ods. 6, § 497, § 499, § 502 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, ods. 4 písm. r), ods. 5 a 6, § 54 ods. 1 a 2, § 53 ods. 9, § 101, § 103, § 565 ods. 1, § 566 ods. 1 a 2, § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 1, § 1 ods. 2 písm. e) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom od 1. januára 2008 do 31. marca 2008 (ďalej aj „zákon č. 258/2001 Z. z.“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 28. novembra 2020 do 28. decembra 2020 (ďalej aj „zákon č. 483/2001 Z. z.“). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil skutkový stav, z ktorého vyplynulo, že právny vzťah vznikol uzavretím zmluvy o špecifickom spotrebnom úvere pre

obyvateľstvo zabezpečenom nehnuteľnosťou č. 008/2010/08SÚ v znení dodatku č. 1 z 10. apríla 2008, na základe ktorej veriteľ (OTP Banka Slovensko, a. s.) poskytol dlžníkovi spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou v sume 86 304,19 eura, za účelom splatenia úverov a nadobudnutia nehnuteľnosti. Strany sa v zmluve dohodli na pohyblivej úrokovej sadzbe, ktorá v deň podpisu zmluvy bola vo výške 5,45 % ročne, pre prípad omeškania si dohodli úrok z omeškania vo výške 8,00 % ročne a žalovaný sa zaviazal úver splatiť spolu s úrokmi formou pravidelných mesačných anuitných splátok, splatných vždy k 10. dňu v mesiaci, po 764,46 eura s konečnou splatnosťou úveru dohodnutou ku 10. aprílu 2028. Pohľadávka veriteľa bola zabezpečená zriadením záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného - rodinný dom s pozemkami, zapísanými na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX, k. ú. X. F.. Predmetné nehnuteľnosti neboli ku dňu podania žaloby vydražené v prospech prednostného záložného veriteľa. Z dôvodu nesplácania úveru riadne a včas, právna predchodkyňa žalobkyne vyhlásila s účinnosťou k 24. aprílu 2015 predčasnú splatnosť celého zostatku úveru a vyzvala žalovaného, v lehote do 10 dní odo dňa doručenia tohto vyhlásenia, zaplatiť veriteľovi celú pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy. Dňa 11. decembra 2020 postúpila OTP Banka Slovensko, a.s. žalovanú úverovú pohľadávku voči žalovanému žalobkyne.

1.2. Súd prvej inštancie následne skonštatoval, že zmluva obsahovala podstatné znaky zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, preto podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka predstavovala absolútny obchodno-závazkový vzťah, na ktorý sa bez ohľadu na povahu účastníkov vzťahuje právny režim Obchodného zákonníka. V otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje, sa podľa § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka vrátane úpravy spotrebiteľských zmlúv. Zároveň konštatoval, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, preto sa na daný vzťah prednostne vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Hoci išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, nevzťahoval sa na ňu zákon č. 258/2001 Z. z., keďže podľa § 1 ods. 2 písm. e) sa nevzťahoval na úvery presahujúce sumu zodpovedajúcu 20 000 eur. Keďže poskytnutý úver predstavoval 86 304,19 eura, súd prvej inštancie právny vzťah posudzoval podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 483/2001 Z. z. K námietke nedostatku právomoci uviedol, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, predstavovala neprijateľnú zmluvnú podmienku, bola neplatná, preto právomoc rozhodcovského súdu nebola daná.

1.3. V súvislosti s dodržaním podmienok vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a včasným uplatnením nároku na súde, posudzoval splnenie zákonných predpokladov na aplikáciu druhej vety ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské právne vzťahy, v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zároveň poukázal na to, že dohodnutá pohyblivá úroková sadzba spôsobovala neurčitost' konečnej ceny úveru pri jeho zosplatnení, čím vytvárala nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa a bola v rozpore s § 53 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k premlčaniu nároku uviedol, že žalobkyňa výzvou z 25. júla 2014, doručenou žalovanému 29. júla 2014, upozornila žalovaného na možnosť zosplatnenia úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka z dôvodu omeškania minimálne troch splátok, splatných najneskôr 10. mája, 10. júna a 10. júla 2014. Pri dodržaní 15-dňovej lehoty na upozornenie mohol veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka prvýkrát od 14. augusta 2014 do 9. septembra 2014. Žalovaný mal možnosť dlh uhradiť bez sankcie do 13. augusta 2014. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že v spotrebiteľskom vzťahu začala premlčacia lehota na uplatnenie práva veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru plynúť dňa 14. augusta 2014, teda odo dňa, keď mohol toto právo vykonať prvýkrát, a uplynula dňa 14. augusta 2017. Predpokladom však bolo, že žalovaný dlh v určenej lehote neuhradil. Táto okolnosť však bola sporná, keďže žalovaný namietal správnosť započítania svojich platieb v celkovej výške 5 082,03 eura uskutočnených od 5. augusta 2014 do 12. februára 2015. Podľa žalobkyne i napriek týmto úhradám zostal žalovaný v omeškaní, nakoľko nesplatil celú sumu, na ktorú ho veriteľ vyzval a zároveň sa dostal do omeškania s úhradou splátok splatných k 10. júlu 2014, k 10. augustu 2014 až k 10. marcu 2015. Zdôraznil, že veriteľ síce môže svoje právo na zosplatnenie uplatniť aj neskôr, nemôže však týmto spôsobom posúvať začiatok plynutia premlčacej lehoty. Ak by boli pôvodne omeškané splátky uhradené a dlžník by sa opätovne dostal do omeškania s viac ako tromi splátkami, bolo by potrebné doručiť nové upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, od ktorého by začala plynúť nová premlčacia lehota. V danom prípade sa tak nestalo. Z uvedeného dôvodu

preto mohlo dôjsť k zosplatneniu úveru listom z 9. apríla 2015 len za predpokladu nepretržitého omeškania žalovaného so splátkami, na ktoré ho veriteľ upozornil, že je v omeškaní (splatné v mesiacoch január 2014 až júl 2014). Hoci žalobkyňa tvrdila, že žalovaný zostal v omeškaní aj po vykonaných úhradách, súd prvej inštancie považoval túto otázku za spornú, keďže z predložených prehľadov nebolo zrejmé, akým spôsobom boli jednotlivé úhrady započítavané na istinu, úroky, úroky z omeškania a poplatky. Súd prvej inštancie však nepovažoval za potrebné tieto okolnosti ďalej skúmať, pretože aj za predpokladu nepretržitého omeškania žalovaného dospel k záveru, že premlčacia lehota na uplatnenie nároku uplynula dňa 14. augusta 2017. Ak by zosplatnenie malo byť založené na omeškaní zo začiatku roka 2015, veriteľ by bol povinný doručiť nové upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, čo nebolo preukázané. Za tejto situácie súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné riešiť ďalšie sporné otázky týkajúce sa započítavania úhrad, (ne)prijateľnosti zmluvných podmienok, ani platnosť postúpenia pohľadávky. Rozhodujúcou skutočnosťou bolo premlčanie nároku vyplývajúce z doručenia poslednej výzvy z 25. júla 2014 a z plynutia lehôt podľa § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu v zostávajúcej spornej časti zamietol. O čiastočnom späťvzatí žaloby v časti istiny 24 110,84 eura, konanie v súlade s ustanoveniami § 145 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 CSP v tejto časti zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanoveniami § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 12. júna 2024 sp. zn. 2CoCsp/17/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá; zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III, ktorým bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania tak, že žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 18,48 %; žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že vzhľadom na výšku poskytnutého úveru presahujúcu sumu 20 000 eur, nešlo o spotrebiteľský úver podľa zákona č. 258/2001 Z. z. Nebolo však sporné, že veriteľ vystupoval ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, preto uzavretá zmluva podliehala ochrane spotrebiteľa podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. K vecnej legitimácii žalobkyne uviedol, že ju odvodzovala od postúpenia pohľadávky OTP Bankou Slovensko, a.s., pričom podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. môže banka postúpiť len splatnú pohľadávku. Z tohto dôvodu skúmal splnenie zákonných podmienok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa tvrdila, že jej právna predchodkyňa zosplatnila úver listom z 9. apríla 2015 po predchádzajúcom upozornení z 25. júla 2014. Odvolací súd zdôraznil, že upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka predstavuje nevyhnutnú podmienku výkonu práva § 565 Občianskeho zákonníka a musí byť spotrebiteľovi doručené najmenej 15 dní pred samotným zosplatnením. Poukázal pritom aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 9Cdo/138/2022), podľa ktorej má byť upozornenie realizované ešte pred uplynutím troch mesiacov omeškania, aby mal dlžník reálnu možnosť zosplatneniu zabrániť.

2.2. Ďalej uviedol, že zmyslom výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je upozorniť dlžníka na konkrétne omeškanie a vytvoriť mu priestor na úhradu dlhu pred zosplatnením. Ak bolo zosplatnenie oznámené listom z 9. apríla 2015, dôvodom mohla byť len splátka splatná dňa 10. decembra 2014, s ktorou bol žalovaný v omeškaní viac ako tri mesiace. Hoci podmienka trojmesačného omeškania bola splnená, nebola splnená druhá podmienka spočívajúca v riadnom upozornení dlžníka najmenej 15 dní pred uplatnením práva na zosplatnenie. Výzva z 25. júla 2014 sa totiž vzťahovala na iné omeškané splátky a časovo predchádzala omeškaniu splátky z decembra 2014. Navyše žalovaný medzičasom takmer celý dlh, na ktorý sa táto výzva vzťahovala, uhradil. Odvolací súd preto dospel k záveru, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bolo neúčinné. Keďže konečná splatnosť úveru mala nastať až dňa 10. marca 2028, nemohol obstať záver súdu prvej inštancie o premlčaní celého nároku. Premlčanými sa mohli stať len jednotlivé splátky, s ktorými bol žalovaný v omeškaní. Neúčinnosť zosplatnenia mala podľa odvolacieho súdu zároveň za následok, že ku dňu postúpenia pohľadávky dňa 11. decembra 2020 neboli splnené podmienky jej platného postúpenia na žalobkyňu. V tejto súvislosti

poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/36/2020 a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 69/2023, podľa ktorých je legitímne trvať na predčasnej splatnosti úveru ako podmienke postúpenia pohľadávky. Uvedené platí o to viac v prípade spotrebiteľskej pohľadávky zabezpečenej záložným právom a postúpenej nebankovému subjektu. Odvolací súd zdôraznil, že spotrebiteľ, ktorý vstúpil do zmluvného vzťahu s bankou podliehajúcou dohľadu Národnej banky Slovenska, sa bez splnenia zákonných podmienok nemôže dostať do právneho vzťahu s nebankovým subjektom. Pohľadávka preto nebola spôsobilým predmetom postúpenia a žalobkyňa sa nestala jej veriteľom a nie je aktívne vecne legitimovaná túto pohľadávku v súdnom spore vymáhať.

2.3. V kontexte uvedeného odvolací súd poznamenal, že nedostatok aktívnej legitimácie by existoval aj v prípade platného zosplatnenia úveru. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je totiž na platné postúpenie pohľadávky potrebné splnenie ďalších podmienok, a to existencia osobitnej písomnej výzvy banky adresovanej dlžníkovi a pretrvávajúce omeškanie dlžníka aj po takejto výzve. Poukázal pritom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 1Cdo/147/2017 a 7Cdo/26/2017), v zmysle ktorých sú tieto podmienky hmotnoprávnymi predpokladmi platného postúpenia pohľadávky. Konštatoval, že v danom prípade nebola splnená už prvá z dvoch kumulatívnych podmienok platného postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., a to riadne vyzvanie žalovaného na zaplatenie omeškaného dlhu v stave aktuálnom ku dňu postúpenia pohľadávky. Tejto požiadavke nezodpovedali ani listina „Posledná výzva pred zosplatnením“ z 25. júla 2014, ani listina „Vyhlásenie úveru za predčasne splatný“ z 9. apríla 2015, ktoré boli vystavené v súvislosti s výkonom práv veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/266/2020 a 4Cdo/75/2020, podľa ktorých § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. predpokladá existenciu samostatnej písomnej výzvy banky, odlišnej od výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka alebo oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, pričom táto výzva sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka. Z obsahu spisu vyplýva, že výzva z 25. júla 2014 upozorňovala žalovaného na omeškanie vo výške 5 086,70 eura a na možnosť zosplatnenia úveru, zatiaľ čo oznámením z 9. apríla 2015 bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru vo výške 79 312,01 eura. Pohľadávka však bola na žalobkyňu postúpená až zmluvou z 11. decembra 2020. Keďže žalovaný medziasom úver čiastočne splácal, uvedené listiny z rokov 2014 a 2015 už nezodpovedali aktuálnemu stavu dlhu ku dňu postúpenia pohľadávky, na ktorého úhradu mal byť žalovaný podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. osobitne vyzvaný. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že žalobkyňa v konaní netvrdila ani nepreukázala splnenie podmienok ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Keďže išlo o spotrebiteľský spor, odvolací súd bol povinný skúmať splnenie týchto podmienok aj z úradnej povinnosti. Bolo pritom na žalobkyňu, aby preukázala svoju aktívnu vecnú legitimáciu a postavenie nositeľky uplatneného práva, pričom túto povinnosť si nesplnila. Aj keby bol úver platne a účinne zosplatnený, nebolo by možné dospieť k záveru o platnom postúpení pohľadávky na žalobkyňu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Z týchto dôvodov preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby. Vo vzťahu k výroku o trovách konania dospel k odlišnému záveru ako súd prvej inštancie. Zdôraznil, že žalobkyňa vzala žalobu späť v rozsahu istiny 24 110,84 eura preto, že žalovaný túto sumu po začatí konania uhradil. Z procesného hľadiska preto zastavenie konania v tejto časti zavinil žalovaný a úspešnou sa stala žalobkyňa. Keďže vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá, úspech žalobkyne predstavoval 40,76 % a úspech žalovaného 59,24 %. Žalovanému preto vznikol nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 18,48 %, o ktorý jeho úspech prevýšil úspech žalobkyne, a z tohto dôvodu odvolací súd zmenil výrok súdu prvej inštancie o náhrade trov konania (§ 388 CSP). O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanoveniami § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie (ďalej aj ako „dovolatelka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) až písm. c) CSP. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle podľa § 421 ods. 1 písm. c), resp. písm. b) CSP dovolateľka namietala, že otázka či § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne, či touto výzvou

(ne)môže byť výzva banky podľa § 53 ods. Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný, je dovolacím súdom posudzovaná rozdielne, resp. nebola doposiaľ vyriešená jednotne v rámci ustálenej rozhodovacej praxe. Nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu, že „Posledná výzva pred zosplatnením“ z 25. júla 2014 ani „Vyhlásenie úveru za predčasne splatný“ z 9. apríla 2015, nespĺňajú podmienky ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/165/2022, podľa ktorého ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nevyžaduje osobitné náležitosti výzvy ani upozornenie na možnosť postúpenia pohľadávky. Za výzvu možno považovať každú písomnú výzvu na úhradu konkrétne špecifikovanej pohľadávky, pričom takouto výzvou môže byť aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ak obsahuje výzvu na zaplatenie dlhu. Rozhodujúce je, či mal dlžník objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom výzvy, nie či sa s ňou skutočne oboznámil (sp. zn. 1Cdo/4/2020). Vzhľadom na uvedené považovala záver odvolacieho súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie za nesprávny, keďže môže byť výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. aj zosplatňujúca výzva, konkrétne „Vyhlásenie úveru za predčasne splatný“ z 9. apríla 2015, ktorého doručenie bolo v konaní preukázané. Keďže doručenie oznámenia o mimoriadnej splatnosti bolo v konaní preukázané a k postúpeniu pohľadávky došlo až dňa 11. decembra 2020, teda po uplynutí viac ako 90 dní od doručenia výziev, mala za to, že podmienky ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. boli splnené, preto bolo postúpenie pohľadávky platné a žalobkyňa je aktívne vecne legitimovaná.

3.1. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. písm. b) CSP namietala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení otázky, či sa oprávnenie veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka žiadať zaplatenie celej pohľadávky obnovuje každou ďalšou neuhradenou splátkou, ak sú naďalej splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/123/2022, podľa ktorého má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú splatnosť po tom, čo je dlžník v omeškaní dlhšie ako tri mesiace. Možnosť zosplatnenia sa obnovuje pri každej ďalšej splátke, ktorá je viac ako tri mesiace po splatnosti, pričom zákon nevyžaduje, aby veriteľ v oznámení o zosplatnení uviedol konkrétnu splátku, pre ktorú k zosplatneniu dochádza. Nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu, že upozornenie z 25. júla 2014 nemožno vzťahovať na splátku splatnú dňa 10. decembra 2014, pre nezaplatenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Zdôraznila, že ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyžaduje len to, aby bol dlžník najmenej 15 dní vopred upozornený na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka a aby bol v omeškaní dlhšie ako tri mesiace. Zo zákona podľa nej nevyplyva povinnosť veriteľa opakovane upozorňovať dlžníka pri každej ďalšej omeškanej splátke, pokiaľ dlžník zostáva v omeškaní a zákonné podmienky naďalej trvajú. Podľa jej názoru, oprávnenie veriteľa nezaniká nevyužitím pri konkrétnej splátke, ale obnovuje sa splatnosťou každej ďalšej neuhradenej splátky. Dovolateľka poukázala na to, že žalovaný bol výzvou z 25. júla 2014 riadne upozornený na existujúce omeškanie aj na možnosť zosplatnenia úveru. Zdôraznila, že z obsahu tejto výzvy žalovaný jednoznačne poznal rozsah svojho omeškania a bol oboznámený s tým, že na odvrátenie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru musí omeškané splátky v celom rozsahu uhradiť. Keďže tak neurobil, veriteľ následne v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka využil oprávnenie podľa § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru podaním z 9. apríla 2015. V tom čase bol žalovaný v omeškaní dlhšie ako tri mesiace, a preto boli podľa jej názoru splnené všetky zákonné podmienky na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Na podporu svojho názoru poukázala aj na rozhodnutie R 4/2021, v ktorom sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriamo vyjadril k tejto otázke, z ktorého vyvodzovala, že možnosť zosplatnenia sa pri pretrvávajúcom omeškaní obnovuje s každou ďalšou nesplatenou splátkou. Nesúhlasila preto s právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého bol postupca povinný opätovne vyzývať žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže takáto povinnosť zo zákonného znenia podľa jej názoru nevyplyva. Z uvedených dôvodov zastávala názor, že postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v súlade s ustanoveniami § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, preto právny záver odvolacieho súdu o potrebe opätovného upozornenia dlžníka nemá oporu v zákone.

3.2. Nesprávne právne posúdenie namietala aj vo vzťahu k platnosti postúpenia pohľadávky, k pripusteniu zmeny strany sporu počas konania a k následnému posúdeniu aktívnej vecnej legitimácie

žalobkyne. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/57/2020, podľa ktorého je podmienkou vyhovievania návrhu na zmenu strany sporu podľa § 80 CSP preukázanie, že k prevodu alebo prechodu práva skutočne došlo. V tejto súvislosti namietala, že ak súd prvej inštancie uznesením z 18. februára 2021 pripustil zmenu na strane žalobcu, musel mať preukázané, že k prevodu práva skutočne došlo. Následný záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky preto považovala za rozporný s predchádzajúcim rozhodnutím súdu. Podľa jej názoru, súdy nižších stupňov nerešpektovali právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, odklonili sa od jeho rozhodovacej praxe a prijali vzájomne nekonzistentné závery, čím mohlo dôjsť k zásahu do jej práva na spravodlivý proces. Navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že prvá právna otázka, či výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. môže byť aj výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nebola pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúca. Odvolací súd založil svoj záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne predovšetkým na neúčinnosti zosplatnenia úveru. Dospel k záveru, že právna predchodkyňa žalobkyne nepostupovala v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď žalovaného neupozornila na možnosť zosplatnenia úveru vo vzťahu k splátke, pre ktorú malo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Upozornenie z 25. júla 2014 podľa odvolacieho súdu nebolo možné považovať za relevantné vo vzťahu k zosplatneniu oznámenému listom z 9. apríla 2015. Z uvedeného dôvodu odvolací súd správne dospel k záveru, že predčasná splatnosť úveru nebola účinne vyhlásená a pohľadávka tak v čase postúpenia nebola spôsobilým predmetom postúpenia. Žalobkyňa sa preto nestala veriteľom pohľadávky a nebola aktívne vecne legitímovaná na jej vymáhanie. Žalovaný zároveň poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa vo svojom podaní z 15. augusta 2022 uviedla, že mimoriadna splatnosť bola vyhlásená pre splátku splatnú dňa 10. marca 2015. Ak tomu tak bolo, žalobkyňa nepreukázala splnenie podmienok vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže žalovaný nebol na možnosť zosplatnenia pre túto splátku upozornený a od jej splatnosti ku dňu 9. apríla 2015, ani neuplynuli zákonom vyžadované tri mesiace. Aj z tohto dôvodu nebolo možné považovať vyhlásenie mimoriadnej splatnosti za platný právny úkon. K druhej právnej otázke týkajúcej sa obnovenia oprávnenia veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka žalovaný uviedol, že žalobkyňa neoznačila žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, od ktorého by sa odvolací súd odklonil. Judikát R 4/2021 túto otázku neriešil. Odvolací súd pritom netvrdil, že oprávnenie veriteľa zosplatniť úver sa neobnovuje, ale že pri každom jeho uplatnení musia byť splnené podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vo vzťahu ku konkrétnej splátke, pre ktorú dochádza k zosplatneniu. Žalovaný zdôraznil, že zo znenia ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva povinnosť veriteľa upozorniť spotrebiteľa najmenej 15 dní vopred na možnosť zosplatnenia úveru, pričom toto upozornenie sa musí vzťahovať na splátku, pre ktorú je následne vyhlásená mimoriadna splatnosť. Nesúhlasil preto s tvrdením žalobkyne, že výzva z 25. júla 2014 postačuje aj pre splátku splatnú dňa 10. decembra 2014. Navyše odvolací súd konštatoval, že dlžné splátky, na ktoré sa vzťahovala výzva z 25. júla 2014, žalovaný ku dňu 9. apríla 2015 fakticky uhradil. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti preto neexistoval dlh, ktorý bol predmetom uvedenej výzvy. K tretej právnej otázke týkajúcej sa zmeny strany sporu žalovaný nesúhlasil s názorom žalobkyne, že otázka platnosti postúpenia pohľadávky bola definitívne vyriešená už uznesením o pripustení zmeny žalobcu z 18. februára 2021. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/2/2018, podľa ktorého súd pri rozhodovaní o zmene strany sporu skúma len to, či nastala právna skutočnosť spôsobilá mať za následok prevod alebo prechod práva. Nie je však oprávnený v tomto štádiu konania posudzovať platnosť právnych úkonov alebo definitívne riešiť otázku existencie hmotnoprávneho nástupníctva. Posúdenie, či právo skutočne prešlo alebo bolo platne prevedené, patrí až do rozhodnutia vo veci samej. Vzhľadom na uvedené nepovažoval za správny názor žalobkyne, že pripustenie zmeny žalobcu automaticky znamená potvrdenie platnosti postúpenia pohľadávky a existencie aktívnej vecnej legitímácie. Napokon poukázal na to, že hoci žalobkyňa formálne uviedla ako dovolací dôvod aj ustanovenie § 420 písm. f) CSP, v samotnom dovolaní neuviedla žiadnu konkrétnu argumentáciu, ktorá by tento dovolací dôvod odôvodňovala. Z uvedeného dôvodu považoval tento dovolací dôvod za nepreukázaný. Navrhol dovolanie zamietnuť. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

13. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Mala za to, že ak súd pripustil zmenu na strane žalobcu na základe postúpenia pohľadávky, nemohol následne v rozhodnutí vo veci samej dospieť k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne z dôvodu neplatnosti tohto postúpenia. Takýto postup považovala za vnútorne rozporný, a preto aj za nepreskúmateľný.

14. Podľa čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

15. Podľa § 80 ods. 1 a 2 CSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

16. Uznesením z 18. februára 2021 sp. zn. 16Csp/15/2018 súd prvej inštancie pripustil, aby do konania na miesto OTP Banky Slovensko, a.s. vstúpila žalobkyňa. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23. apríla 2021.

17. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že odvolací súd pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne vychádzal z toho, že jej skúmanie predstavuje neoddeliteľnú súčasť každého súdneho konania, pričom súd je povinný skúmať jej existenciu z úradnej povinnosti. Keďže žalobkyňa odvodzovala svoju aktívnu vecnú legitímáciu od zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej s OTP Bankou Slovensko, a. s., odvolací súd skúmal, či na jej základe došlo k platnému prechodu pohľadávky, a teda aj k zmene osoby veriteľa. Dospel pritom k záveru, že žalobkyňa sa nositeľkou uplatňovanej pohľadávky nestala, keďže na ňu nedošlo k platnému prechodu práv z pôvodného veriteľa. Nenastala tak zmena v osobe veriteľa, žalobkyňa sa nestala subjektom uplatňovaného hmotného práva, a preto jej chýbala aktívna vecná legitímácia. Tento záver odôvodnil tým, že pri pohľadávke z bankového spotrebiteľského úveru sa neuplatňuje len všeobecná úprava postúpenia pohľadávok podľa Občianskeho zákonníka, ale aj ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., podľa ktorého môže banka postúpiť nebankovému subjektu len splatnú pohľadávku. Podľa záverov odvolacieho súdu, pohľadávka v čase jej postúpenia nebola platne zosplatnená. Právny predchodca žalobkyne totiž nevyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v súlade s ustanoveniami § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, keďže dlžníka riadne neupozornil na možnosť zosplatnenia vo vzťahu ku konkrétnej omeškanej splátke. Výzva z 25. júla 2014 podľa názoru odvolacieho súdu túto zákonnú podmienku nespĺňala, pretože sa týkala skoršieho omeškania. V danom prípade odvolací súd správne skonštatoval, že zosplatnenie úveru bolo právne neúčinné, v dôsledku čoho sa nestala splatnou celá pohľadávka, ale len jednotlivé splátky. Odvolací súd správne dospel k záveru, že predmetná pohľadávka nebola spôsobilým predmetom postúpenia podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., a preto zmluva o postúpení nemohla vyvolať účinky spočívajúce v zmene osoby veriteľa, s ktorým záverom sa dovolací súd stotožnil.

18. Dovolací súd navyše uvádza, že rozhodnutie súdu o pripustení zmeny subjektu na strane žalobcu nepredurčuje záver o existencii jeho aktívnej vecnej legitímácie. Uznesením vydaným podľa § 80 ods. 1 a 2 CSP súd posudzuje len splnenie procesných predpokladov na vstup nového subjektu do konania. Ani po pripustení zmeny subjektu však nie je zbavený povinnosti v rozhodnutí vo veci samej preskúmať, či na nového žalobcu skutočne prešlo uplatňované hmotné právo, a teda či je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie. Samotné procesné rozhodnutie o zmene subjektu preto nevytvára domnienku existencie aktívnej vecnej legitímácie nového žalobcu. Uvedený záver potvrdil aj najvyšší súd v judikáte uverejnenom pod R 36/2025.

19. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd zistil, že v danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za nepreskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne.

20. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd v tejto časti odmietol dovolanie žalobkyne ako neprípustné v súlade s § 447 písm. c) CSP.

21. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

22. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

23. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková. Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

25. Dovolací súd v súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením nastolených otázok dovolateľkou vymedzených v bode 3. a ž 3.2., skúmal v rámci dovolacieho prieskumu procesnú prípustnosť uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že otázka, či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne, či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa § 53 ods. Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný, je ustálenou rozhodovacou praxou odvolacieho súdu vyriešená (R 71/2018, R 83/2018).

26. Najvyšší súd v rozsudku z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2025 pod R 38/2025 judikoval právnu vetu v znení: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.“ Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského právneho vzťahu predpokladá výzvu banky. Pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt sa predpokladá osobitná/výlučná/samostatná výzva banky klientovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Touto výzvou nemôže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný. Takýto výklad je podľa veľkého senátu najvyššieho súdu súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach, a tiež zodpovedá základnému výkladovému pravidlu zakotvenému v spotrebiteľskom práve v § 54 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v prípade pochybnosti platí priaznivejší výklad obsahu zmluvy v prospech spotrebiteľa. Možno k nemu dospieť gramatickým (jazykovým), ako aj systematickým výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Predmetné ustanovenie poskytuje ochranu klientom banky, a teda aj spotrebiteľom. Jeho cieľom a účelom je umožniť klientovi, aby po upozornení na právo veriteľa postúpiť pohľadávku na iný, hoci aj nebankový subjekt, nepodliehajúci dozoru Národnej banky Slovenska, čo nemusí byť v záujme spotrebiteľa, mal možnosť tomuto postupu účinne zabrániť tým, že vo výzve vyčíslenú výšku pohľadávky dodatočne uhradí. Pred postúpením pohľadávky je nevyhnutné realizovať postup vyplývajúci z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a teda musí predovšetkým platne zosplatiť svoju pohľadávku a až následne môže realizovať kroky k jej postúpeniu v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Prvým zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky je teda existencia splatnej pohľadávky alebo jej časti, čo tiež predpokladá výzvu spotrebiteľovi, avšak povahou a účelom odlišnú, než akú má na mysli ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje, za akých podmienok môže banka žiadať o zaplatenie celej pohľadávky; ide o kumulatívne podmienky, a to nesplácanie úveru po dobu troch mesiacov a upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Naproti tomu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. má postavenie lex specialis k § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže sprísňuje všeobecné podmienky ustanovené v Občianskom zákonníku požadované pre platnosť postúpenia pohľadávky. Zákonodarca prostredníctvom stanovenia prísnejších podmienok pre postúpenie pohľadávky chráni klienta pred tým, aby ním poskytnuté informácie týkajúce sa jeho osoby a pomerov neboli postupované bez žiadnych zákonných obmedzení, a preto pred samotným postúpením stanovil povinnosť banky spotrebiteľa/dlžníka o tomto zámere informovať. Ak by zákonodarca zamýšľal spojenie povinností banky do jedného právneho úkonu, tak by to explicitne uviedol v zákone, alebo by jednotlivé ustanovenia prepojil odkazom.

27. K dovolateľkou uvádzaným rozhodnutiam sp. zn. 9Cdo/165/2022 a 1Cdo/4/2020 dovolací súd uvádza, že až do prijatia judikátu R 38/2025 bola otázka, či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky osobitnú písomnú výzvu, v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená rozdielne. Pričom časť rozhodnutí napr. sp. zn. 2Cdo/266/2020 a 4Cdo/75/2020 vyžadovala osobitnú výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., zatiaľ čo iná rozhodovacia línia zastávala opačný právny názor. Práve existenciu tejto rozdielnej rozhodovacej praxe odstránil veľký senát občianskoprávneho kolégia v rozsudku sp. zn. 1VCdo/4/2025, v publikovanom judikáte pod R 38/2025, ktorý ustálil, že výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nie je výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný. Tento právny názor následne aproboval aj ústavný súd v uznesení sp. zn. II. ÚS 320/2026.

28. V danom prípade právna predchodkyňa žalobkyne listom z 25. júla 2014 vyzvala žalovaného na zaplatenie dlžných splátok vo výške 5 086,70 eura (v spise na č. l. 110) s tým, že v prípade neuhradenia sumy vyhlási úver za predčasne splatný a žalovaný stratí možnosť splácať úver mesačnými splátkami. Z dôvodu nezaplatenia dlžnej sumy, právna predchodkyňa žalobkyne listom z 9. apríla 2015 oznámila

žalovanému, že vyhlásila predčasnú splatnosť úveru vrátane príslušenstva so zostatkom vo výške 79 312,01 eura, z toho istina vo výške 74 130,46 eura, ktorá sa úročí počnúc 7. aprílom 2015 úrokovou sadzbou z omeškania v zmysle zmluvy o úvere až do jej zaplatenia, úroky vo výške 5 173,85 eura a úroky z omeškania 7,70 eura (v spise na č. I. 113). Žalovaný istinu uvedenú vo výzve z 25. júla 2014 ku dňu úkonu zosplatnenia úveru 9. apríla 2015 zaplatil v časti 5 082,03 eura. Vzhľadom na zosplatnenie oznámené listom z 9. apríla 2015, dôvodom mohla byť len splátka splatná dňa 10. decembra 2014, s ktorou bol žalovaný v omeškaní viac ako tri mesiace, s čím, aj žalobkyňa súhlasila, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 10. decembra 2014. Dňa 11. decembra 2020 právna predchodkyňa žalobkyne zmluvou o postúpení pohľadávok postúpila pohľadávku žalovaného (v spise na č. I. 232). Uznesením z 18. februára 2021 súd prvej inštancie pripustil vstup žalobkyne do konania namiesto OTP Banky Slovensko, a.s. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza zo záveru o nesplnení ďalšej zákonnej podmienky, a to doručenia výzvy pred postúpením pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z. z. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom odvolateľa, že za výzvu na plnenie podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. bolo možné považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené, vychádzajúc z okolností danej veci, dovolací súd žalobkyňou položenú prvú dovoláciu otázku považoval za správne vyriešenú odvolacím súdom, a to v súlade s už ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, preto dovolanie vo vzťahu k tejto otázke nie je procesne prípustné, čím je daný dôvod na jeho odmietnutie v súlade s § 447 písm. c) CSP.

29. V podarí druhou namietanou otázkou v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, dovolateľka namietala odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení otázky, či sa oprávnenie veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka žiadať zaplatenie celej pohľadávky obnovuje každou ďalšou neuhradenou splátkou, ak sú naďalej splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Posúdením podľa obsahu v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 336/2019, I. ÚS 336/2019) dovolateľka nastolila otázku v znení, či sa upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka viaže na konkrétnu omeškanú splátku, alebo postačuje jedno upozornenie aj pre následné omeškané splátky.

30. Zo znenia § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka totižto vyplýva, že ak veriteľ nevyužije oprávnenie vyhlásiť predčasnú splatnosť vo vzťahu ku konkrétnej omeškanej splátke v zákonom stanovenej lehote, toto oprávnenie mu nezaniká definitívne, ale obnovuje sa pri každej ďalšej splátke, pri ktorej sú opätovne splnené zákonné podmienky. Každé takéto uplatnenie práva však musí byť založené na splnení podmienok ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vo vzťahu ku konkrétnemu omeškaniu, vrátane predchádzajúceho upozornenia spotrebiteľa. V danom prípade žalovaný po doručení výzvy z 25. júla 2014 zaplatil dlžnú sumu v časti 5 082,03 eura, preto výzva z 25. júla 2014 už nebola relevantná.

31. Z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že nastolenú otázku, možno takisto považovať za ustálené vyriešenú. Najvyšší súd v uznesení z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2025 pod R 34/2025 judikoval právnú vetu v znení: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“

32. Z uznesenia najvyššieho súdu z 9. júla 2025 sp. zn. 9Cdo/98/2023 vyplýva, že v prípade zmluvy o pôžičke alebo úvere je odklad splatnosti dlhu, jeho rozdelenie na splátky súčasťou špecifického plnenia veriteľa, resp. pojmovým znakom zmluvy. Ak má mať predčasné zosplatnenie účinok jednostranného prejavu vôle veriteľa, musia existovať dostatočne závažne, zmluvou predvídané dôvody (§ 565 Občianskeho zákonníka) a takýto prejav vôle musí tieto dôvody dostatočne určito špecifikovať. Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) v rozsudku z 26. januára 2017 vo veci C-421/14 Banco Primus okrem iného stanovil, že „pokiaľ ide o posúdenie vnútroštátnym súdom prípadne nekalej povahy

podmienky, týkajúcej sa splatnosti celého dlhu z dôvodu neplnenia povinností zo strany dlžníka počas určitého obdobia, je úlohou tohto súdu preskúmať, či možnosť predajcu alebo dodávateľa rozhodnúť o splatnosti celého úveru závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil povinnosť, ktorá je v spornom zmluvnom vzťahu podstatná, či sa táto možnosť priznáva v prípadoch, v ktorých je takéto nesplnenie povinnosti dostatočne závažné z hľadiska doby splácania úveru a jeho výšky, či táto možnosť predstavuje odchýlku od právnych predpisov uplatniteľných v danej oblasti pri neexistencii osobitných zmluvných ustanovení a či vnútroštátne právo stanovuje primerané a účinné prostriedky, ktoré spotrebiteľovi, na ktorého sa takáto podmienka uplatní, umožnia, aby odvrátil účinky takejto splatnosti úveru“. Takýmto prostriedkom na odvrátenie účinkov predčasného zosplatnenia úveru v slovenskom právnom poriadku je najmä povinné upozornenie pred zosplatnením úveru, vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Ak však má mať spotrebiteľ skutočne účinnú možnosť odvrátiť predčasné zosplatnenie, mal by presne vedieť, ktorú splátku, prípadne jej časť a v akej výške má zaplatiť, aby predčasnému zosplatneniu predišiel. Následne, v prípade nezaplatenia tejto splátky alebo jej časti môže pri zachovaní princípu primeranosti dôjsť k predčasnému zosplatneniu dlhu. Vzhľadom na už vyššie uvedenú závažnosť takéhoto jednostranného právneho úkonu, keď sa ním de facto ukončuje úverovanie spotrebiteľa, ktoré tvorilo podstatu zmluvného vzťahu, musí byť aj tento jednostranný úkon dostatočne určitý, teda musí obsahovať údaj o tom, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky k zosplatneniu dochádza. Okrem uvedeného Súdny dvor v rozsudku z 9. novembra 2023 vo veci C-598/21 Všeobecná úverová banka konštatoval, že „pokiaľ sa ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka neuplatnia v spotrebiteľských zmluvách automaticky, ale pre ich uplatnenie je potrebná dohoda medzi účastníkmi konania, potom takáto dohoda o možnosti predčasného zosplatnenia úveru nepredstavuje zmluvnú podmienku, ktorá odráža závažné zákonné alebo regulačné ustanovenia v zmysle článku 1 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a preto podlieha preskúmaniu jej prijateľnosti v zmysle citovanej smernice (body 67. až 71. odôvodnenia rozsudku vo veci C-598/21)“. Následne vo výroku uvedeného rozhodnutia Súdny dvor poskytol výklad smernice 93/13/EHS v spojení s Chartou základných práv Európskej únie v tom zmysle, že ich ustanovenia „bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súdne preskúmanie nekalej povahy klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezohľadňuje proporcionalitu možnosti priznanej predajcovi alebo dodávateľovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z tejto klauzuly, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej klauzuly povedie k tomu, že predajca alebo dodávateľ môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajcom rodinného obydlija spotrebiteľa v mimosúdnom konaní“. Z uvedeného je zrejmé, že vnútroštátne súdy by mali podrobiť zmluvné dojednania v spotrebiteľských zmluvách o možnosti predčasného zosplatnenia úveru alebo pôžičky kontrole neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a to najmä s prihliadnutím na proporcionalitu, teda rozsah nezaplatených splátok vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy. Kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok je pritom vždy abstraktná, teda nie je podstatné, za akých konkrétnych okolností veriteľ danú zmluvnú podmienku aktivoval, podstatné je len to, či samotné znenie tejto podmienky obsahuje uvedené kritériá proporcionality. Neprijateľnú zmluvnú podmienku nemožno dodatočne modifikovať (C-618/10). Zmluvná podmienka, v ktorej je možnosť predčasného zosplatnenia úveru tak široko formulovaná, že umožňuje banke vyhlásiť mimoriadnu splatnosť v prípade akéhokoľvek porušenia zmluvy spotrebiteľom, môže byť považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Totožný právny záver vyplýva aj z uznesenia z 19. novembra 2025 sp. zn. 9Cdo/98/2024, s ktorým záverom sa dovolací súd stotožnil aj v preskúmvanej veci.

33. V reakcii na uplatnenú argumentáciu dovolateľky s odkazom na ňou uvádzané rozhodnutie sp. zn. 1Cdo/123/2022, dovolací súd uvádza, že až do prijatia judikátu R 34/2025, otázky súvisiace s predčasným zosplatnením pohľadávky, ako aj so včasnosťou uplatnenia nároku boli riešené v uvedených rozhodnutiach, ako aj napr. v rozhodnutí z 29. novembra 2022 sp. z. 7Cdo/268/2020, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 29/2023. Uvedené rozhodnutia však nepredstavovali ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu pre

dovolaiteľkou vymedzené otázky v danom prípade. Ústavný súd v uznesení z 13. marca 2025 sp. zn. III. ÚS 157/2025 v bodoch 17. a 18. odôvodnenia poznamenal, že otázku konkretizácie splátky uvedenej vo výzve pred zosplatnením neriešil najvyšší súd v uznesení z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022, primárne bola riešená otázka začiatku plynutia premlčacej lehoty predčasne zosplatneného spotrebiteľského úveru (m.m. sp. zn. 4Cdo/132/2021).

34. Nadväzujúc na uvedené preto dovolací súd dospel k záveru, že ani pri riešení druhej dovoľaiteľkou vymedzenej právnej otázky, odvolacím súdom nedošlo k namietanému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, preto z tohto dôvodu nie je dovolanie procesne prípustné, čím je daný dôvod na jeho odmietnutie v súlade s § 447 písm. c) CSP.

35. Napokon treťou otázkou dovoľaiteľka namietala posúdenie otázky platnosti postúpenia pohľadávky v kontexte pripustenia zmeny strany sporu v priebehu konania a následného zamietnutia žaloby pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore. Z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že riešenie nastolenej otázky možno považovať súdnou praxou za ustálené. Najvyšší súd v uznesení z 5. augusta 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2024 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2025 pod R 36/2025, judikoval právnu vetu v znení: „Súd nie je pri rozhodovaní vo veci samej z hľadiska posúdenia aktívnej vecnej legitímácie viazaný svojím procesným rozhodnutím o zmene žalobcu (§ 80 ods. 2 CSP).“ Z jeho odôvodnenia vyplýva, že veľký senát občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu odmietol právny názor vyslovený v dovoľaiteľkou v označenom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/57/2020, ktorý považoval za dôsledok príliš formalistického (textualistického) a striktné gramatického výkladu ustanovenia § 80 ods. 1 a 2 CSP, ktorý nezohľadňoval zmysel a účel predmetnej právnej úpravy. Najvyšší súd zdôraznil, že rozhodnutím o zmene strany sporu súd iba procesne ustáli okruh subjektov konania, avšak žiadnym spôsobom neprejudikuje výsledok sporu, ani otázku existencie hmotnoprávného nároku alebo aktívnej vecnej legitímácie, ktoré sú predmetom meritórneho posúdenia. Veľký senát zároveň zdôraznil potrebu uprednostniť pri výklade ustanovenia § 80 ods. 1 a 2 CSP teleologický, systematický a historický výklad pred výkladom čisto gramatickým. Dospel preto k záveru, že pri rozhodovaní podľa § 80 CSP súd skúma iba existenciu právnej skutočnosti spôsobilý založiť prevod alebo prechod práva z hľadiska procesného nástupníctva, zatiaľ čo otázka existencie uplatneného práva, jeho platného prevodu a aktívnej vecnej legitímácie patrí až do rozhodovania vo veci samej. Súd preto pri meritórnom rozhodovaní nie je viazaný svojím skorším procesným rozhodnutím o pripustení zmeny strany sporu. Dovolací súd k uvedenému len dodáva, že s uvedenými závermi korešponduje aj rozhodovacia prax ústavného súdu, podľa ktorej súd pri rozhodovaní o návrhu na zmenu účastníka konania (podľa § 80 CSP, resp. predtým § 92 OSP) skúma splnenie podmienok len v procesnej rovine. Rozhodnutie o pripustení zmeny účastníka konania preto neprejudikuje meritórne posúdenie existencie uplatneného práva, jeho prevodu alebo prechodu ani aktívnej vecnej legitímácie, ktoré sú predmetom rozhodovania vo veci samej (III. ÚS 433/2014, II. ÚS 788/2015, IV. ÚS 148/2022, II. ÚS 104/2023). Ak súd pri rozhodovaní vo veci samej dospeje k záveru, že nový žalobca nie je nositeľom uplatneného hmotného práva, žalobu zamietne pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie (III. ÚS 13/2020).

36. Z uvedených dôvodov preto ani pri posudzovaní tretej otázky nedošlo k namietanému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, čím je daný dôvod na odmietnutie dovolania v súlade s § 447 písm. c) CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že pri riešení ani jednej z dovoľaiteľkou vymedzených právnych otázok nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP, preto dovolanie ako neprípustné odmietol v súlade s § 447 písm. c) CSP.

37. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaného, ktorému priznal nárok na ich náhradu proti žalobkyňi v plnom rozsahu v súlade s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

38. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.